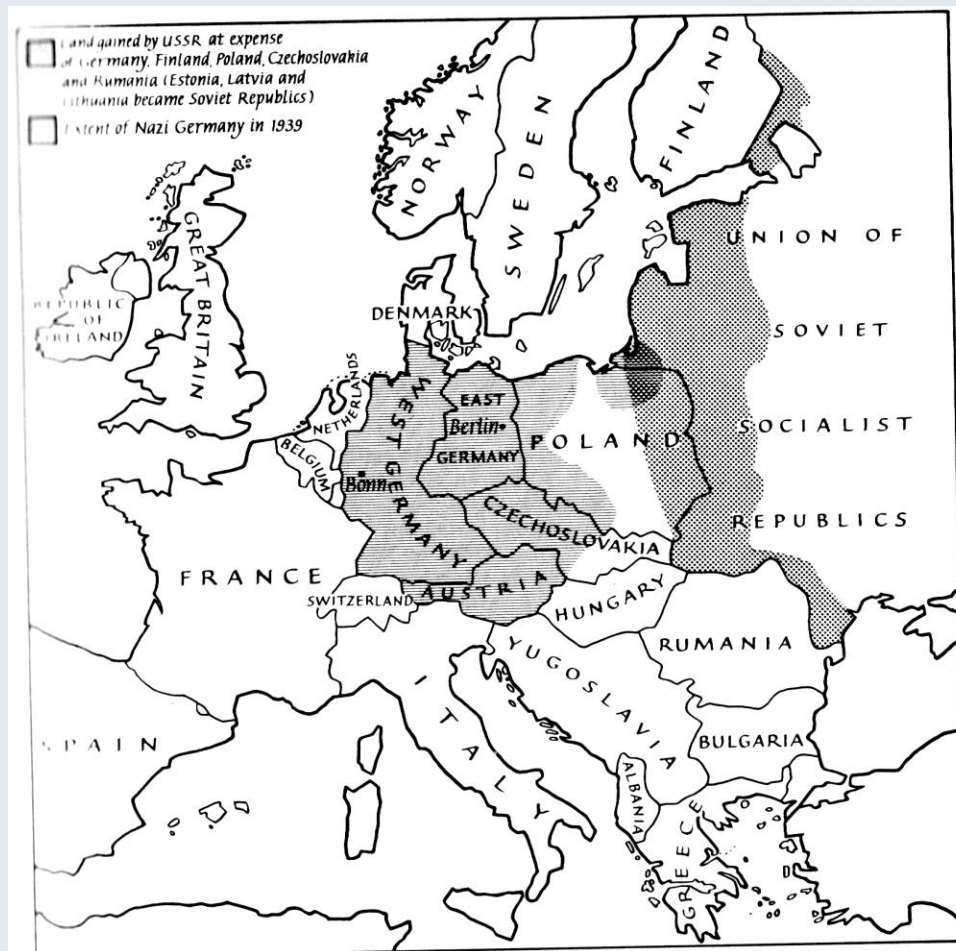

EVROPA V LETECH 1945 AŽ 1948

Posuny hranic
ve střední
Evropě

Evropě

z: A. J. P. Taylor:
From Sarajevo to
Potsdam, London
1966.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ROK 1945 – KONEC VÁLKY - VŠE BUDE RÁZEM LEPŠÍ?

Zpráva o stavu západní Evropy pracovníka State departmentu:

„Je to tragédie velkého rozsahu... Morovými místy jsou Varšavy, kde podle generálního ředitele UNRRA pana Lehmana zemře deset tisíc lidí hlady; Maďarsko, zvláště pak Budapešť, kde by si smrt hladem mohla vyžádat milion obětí; Rakousko, především Vídeň a Dolní Rakousy, kde je denní příděl pod 1000 (kilo) kalorií denně (příděl nutný pro udržení relativního zdraví přesahuje 2000 kcal), a kde v některých městech, příkladně ve Vídeňském Novém Městě, už hladovění nastalo; v Sársku, odkud přicházejí zprávy o dětech, které zemřely hlady; Severní Itálii, Porúří, Berlíně a většině velkých německých měst, kde je obtížné udržet kalorický příděl na 1200 kalorií. V Řecku a západním Holandsku se situace zlepšuje, ale ještě nedosahuje plného existenčního minima. Paříž a větší francouzská města čelí nové potravinové krizi. Tento holý výčet kalorií a potravy nevypovídá o děsivých společnících hladovění – tuberkulóze, dyzentérii, břišním a skvrnitým tyfu, křivici – ani strašlivých číslech mateřské a dětské úmrtnosti.“..

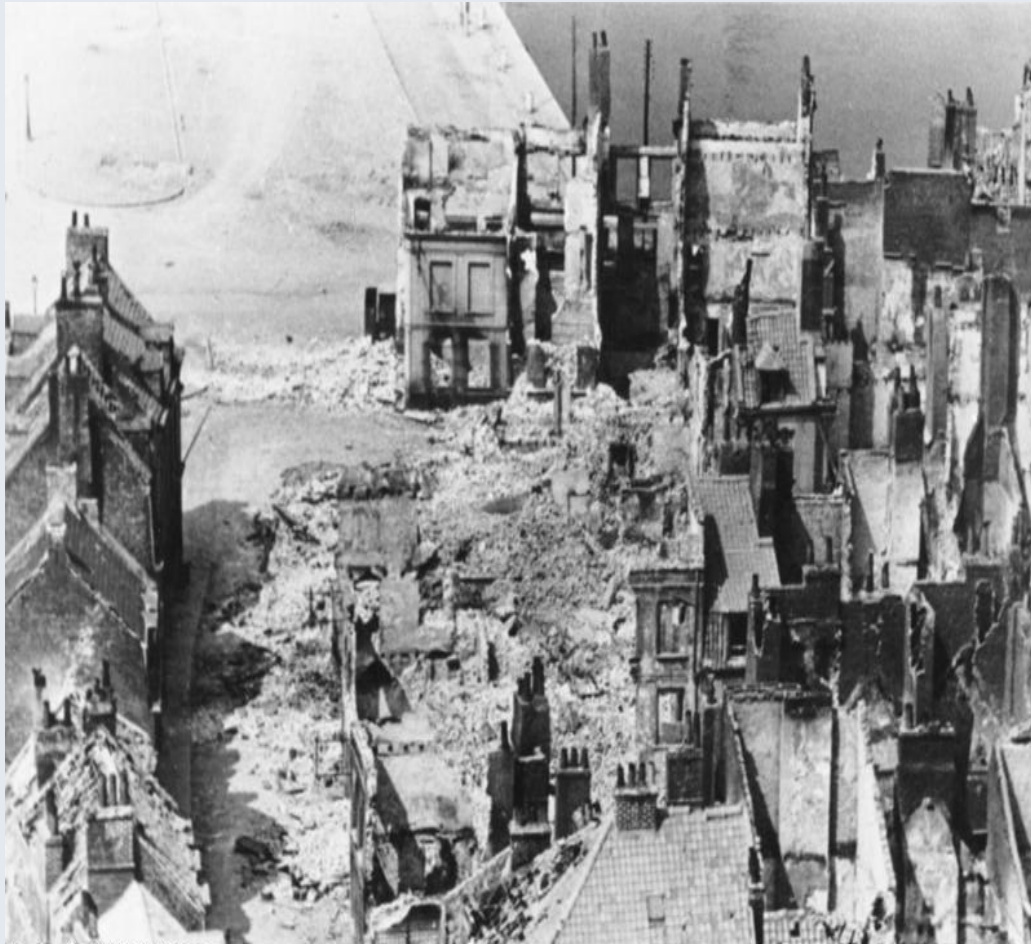

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

HLAVNÍ PROBLÉMY EVROPY PO ROCE 1945:

Bundesarchiv, Bild 146-1071-042-08
Foto: o. Ang. | Juni 1940

Caen 1944

1) Hospodářský rozvrat –
zničená města;
obrovská území Evropy
trpěla pobytem armád;
problém přechodu na
„mírový“ průmysl; zima
1946-47

Ztráty obyvatel: SSSR cca
26 mil.; Německo 7,5-
9,5 mil, Polsko, 5,7 mil,
VB 480 tis., Francie 550
tis., ČSR asi 320 tis.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

HLAVNÍ PROBLÉMY EVROPY PO ROCE 1945:

2) Společenský rozvrat – vnitřní i zahraniční migrace; špatná bytová situace; hygiena, nemoci, epidemie atd.

Kolín nad Rýnem léto? 1945

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

HLAVNÍ PROBLÉMY EVROPY PO ROCE 1945:

3) Displaced Persons původně totálně nasazení dělníci, mezinárodní uprchlíci, zavlčené osoby apod., časem vyhnaní a vysídlení.

Přibližně 30 milionů Evropanů (z toho 60% Němců) přišlo dočasně či trvale o svůj domov nuceným přesunem

HLAVNÍ PROBLÉMY EVROPY PO ROCE 1945:

4) Vyrovnání s nacistickou minulostí – holocaust, etnické čistky – Norimberský proces (Göring, Hess, Keitel, Jodl, Speer, Rosenberg, Ribbentrop, Streicher ad.), soudy s kolaboranty v ostatních zemích

HLAVNÍ PROBLÉMY EVROPY PO ROCE 1945:

Postupim srpen 1945

5) Poválečné dohody –

Postupim – neshody mezi velmocemi

6) Počátek „studené války“ – Fulton –
březen 1946 (Churchill); Trumanova
doktrína;

7) Zahájení „studené války“ Marshallův
plán:

Půjčky \$ za slib dodržovat
domluvené podmínky:
Nezřídkou chápáno jako
omezení státní
svrchovanosti

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

HLAVNÍ PROBLÉMY EVROPY PO ROCE 1945:

8) Kouzlo „komunismu“:

- Aktivita komunistů v protinacistickém odboji
- Úspěchy Rudé armády
- Komunisté se představují jako jediná „opravdová“ opozice fašismu
- Komunismus jako ideál nového poválečného uspořádání, když demokracie a tržní hospodářství ve 30.letech „zklamaly“ tím, že způsobily bídu širokých vrstev obyvatel a nezabránily válce
- Požadováno provedení pozemkové reformy a znárodnění pro zajištění
 - 1) sociálního statutu obyvatel+únik z bídy+výživy vlastními zdroji v případě potíží
 - 2) neopakování sblížení kapitálu+diktatury

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

sir Alan Brook v deníku v zimě 1944/1945:

„Německo už není v Evropě dominantní silou. Tou silou je Rusko, ale to zase není naštěstí zcela evropské; má však obrovské zdroje a do 15 let se pro nás stane hlavní hroznou. Je proto potřeba podporovat Německo, postupně je budovat a začlenit do Západoevropské federace...nebude to snadná politika a vyžádá si mimořádného ministra zahraničí.“

Stal se jím zřejmě Ernest Bevin, původně dokařský dělník

HLAVNÍ PROBLÉMY EVROPY PO ROCE 1945:

- 9) Nové hranice po 1945 + sovětský blok
 - Sovětský „ochranný koridor“ – Polsko, střední a jihovýchodní Evropa (Československo, Pobaltí, Ukrajina, Balkán)

HLAVNÍ PROBLÉMY EVROPY PO ROCE 1945:

- 10) Politická nestabilita. Slabost liberální demokracie, Fašismus (nacismus) představován jako výsledek spojení konzervativních složek společnosti s buržoazií (kapitálem).
- 11) Hrozící morální rozklad společnosti

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

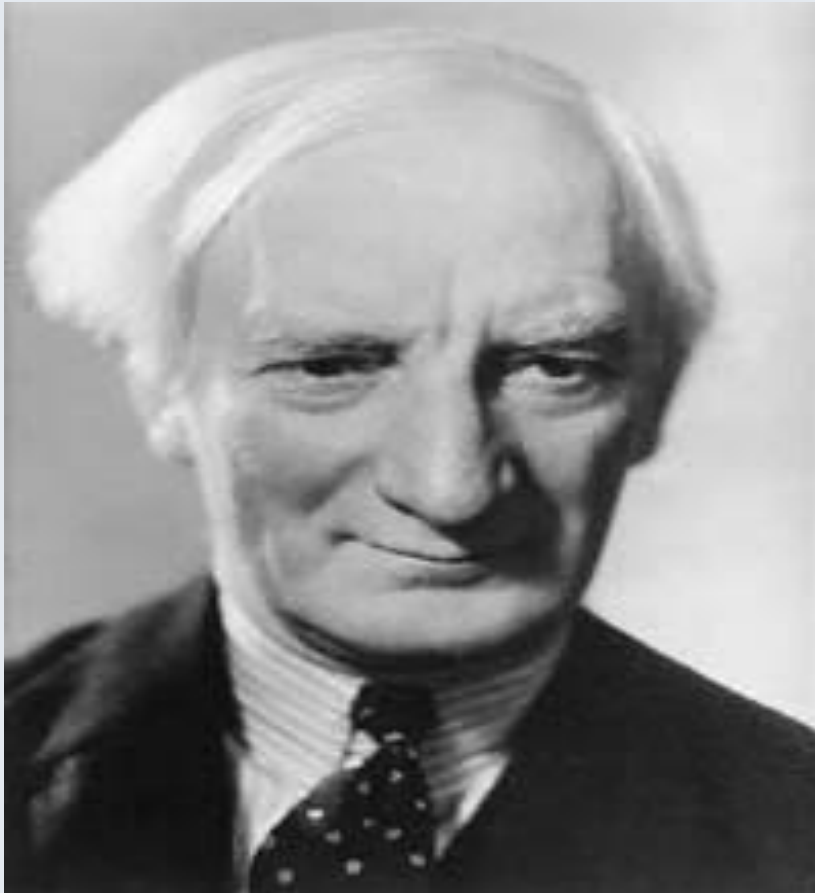

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

VYMANÉVROVÁNÍ KOMUNISTŮ Z VLÁD V ZÁPADNÍCH STÁTECH

- × Využitím politického radikalismu a odmítání komunistické strany jako spojence SSSR většinou obyvatelstva (Rakousko+Finsko) s příznivou okolností menší důležitosti přímé a úplné kontroly území SSSR
- × Pod zastřeným tlakem USA a nepřímo prostřednictvím Marshallova plánu (Francie+ Itálie+Belgie)
- × V některých státech (Norsko, Dánsko, Nizozemí) komunisté slabí početně a následně i politicky, proto se vymanévrování z vlád nemuselo uskutečnit
- × Vymanévrování komunistů z vlád napomohlo citelné zlepšování životní úrovně od 1948/1949

POČÁTKY MODERNÍHO SOCIÁLNÍHO STÁTU (VELKÁ BRITÁNIE)

- Spojeny se jménem: William Henry Beveridge (1879-1963) – Beveridgeův plán – 1942
- Minimální mzda, sociální jistoty, plná zaměstnanost, znárodnění průmyslu, pojištění pro všechno skrze stát
- Velký vliv na exilové reprezentace
- Malý vliv na úvahy o poválečném uspořádání v Německu mezi tamními mysliteli a politiky

SOVĚTIZACE VÝCHODNÍ EVROPY

- × Komunistické menšiny sjednotily národní hnutí odporu do „národních front“, které po okupaci podpořila Rudá armáda.
- × Po nastolení „prozatímní vlády“ získali v Moskvě vyškolení exiloví komunisté klíčové postavení ve státě a komunistické straně.
- × Po relativně svobodných volbách byla vytvořena koaliční vláda s buržoazním vedením, v níž si komunistická strana zajistila ministerstvo vnitra, a tím i policejní moc. Byla zahájena obnova země populární pozemkovou reformou a zestátněním průmyslu.
- × Většina buržoazních parlamentních stran byla vyřazena terorem, pomluvami, nátlakem a obžalobami buržoazních politiků. Vznikaly socialistické jednotné strany v čele s komunisty, realizovala se „politika bloků“, vznikaly nové koaliční vlády s „neaktivními stranami“, vůdci opozičních stran byli vyřazeni (někteří emigrovali na Západ).
- × Vytvořila se komunistická vláda, již potvrdily lidové volby s jednotnými kandidátkami. Círky byly pronásledovány a proběhla vnitřní očista komunistické strany, monstrprocesy proti „odpadlíkům“ (Titovi přívrženci atd.).
- × Lidově demokratické se státy snažily vyrovnat sovětskému vzoru, proběhla kolektivizace zemědělství, byly zavedeny celostátní hospodářské plány a vojenské velení, resp. vedení.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

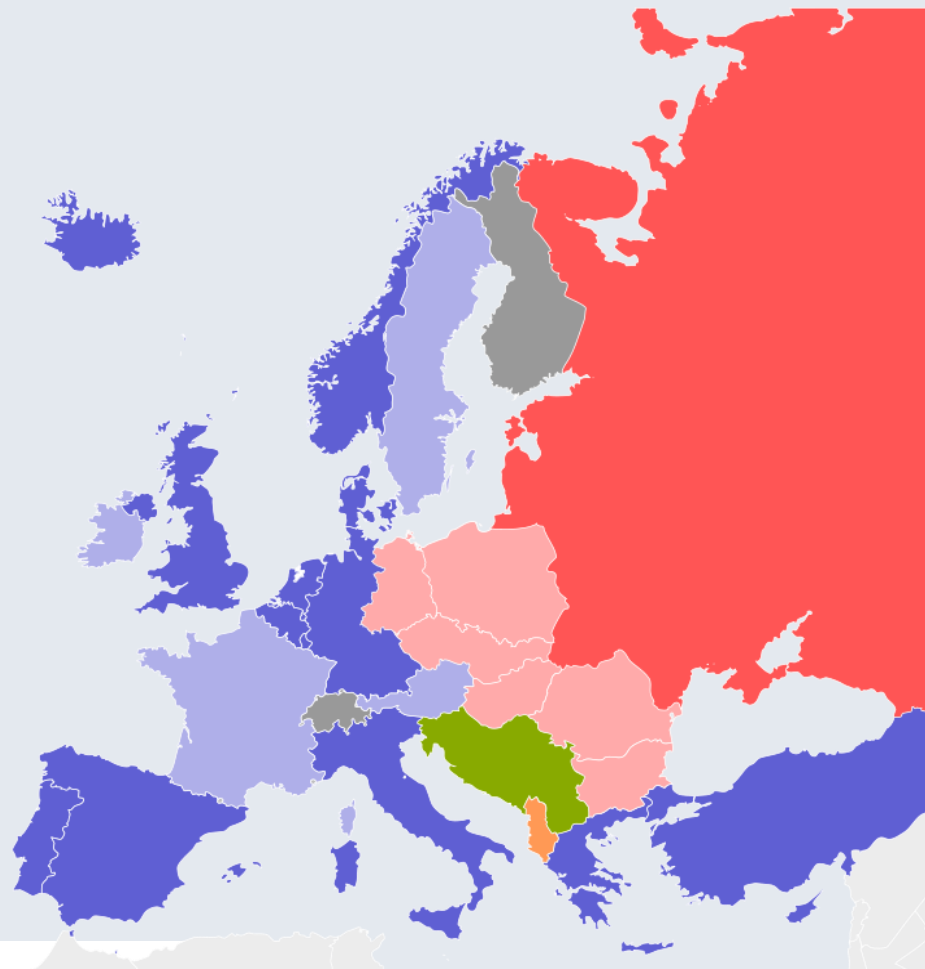
ROZDĚLENÍ NA BLOKY –

V základu z roku 1948

S mírnou změnou v 60. letech

Vydrželo více než 40 let

- Soviet Union (USSR)
- USSR-aligned countries (Bulgaria, Czechoslovakia, East Germany, Hungary, Poland, Romania)
- Former USSR-aligned country (Albania, aligned until 1960)
- Non-aligned country (Yugoslavia)
- Neutral countries (Finland, Switzerland)
- Neutral countries, Western-aligned (Austria, France, Ireland, Sweden)
- Western-aligned countries (Greece, Norway, Iceland, United Kingdom, Denmark, West Germany, Italy, Turkey, Netherlands, Belgium, Luxembourg).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

